

باشکندین کالاواهارى

شعر توپلوسو:

ایلهان تورک(تنهو)

Leverequrdlar.1980@gmail.com

Leverequrdlar.blogfa.com

باشکندىن كالا والارى

شعر توپلوسو:

ائلهان تورك(تانهو)

يابىنلايان:

دوزهكچى: تانسو قىزىلجا فرمانلى(قىزىلجا مروانلى)

تايپ: چئچئن چىچك شئهى

صفحه دوزنلېسى: جانسو توركمىن

گرافىست:

بىچيمى: رقى

تىراژ:

بىرىنجى چاپ:

شابك:

دەير:

Leverequrdlar.1980@gmail.com

Leverequrdlar.blogfa.com

اون سؤز يئرينه

اون سؤز دئييلسەدە اوخوناجاق بو يازيلارين اوغروندا قىسساجيق آچىقلاما وئرمەيمىز گىكىرىدى. اينترننده ياييلاجاق بو يازيلارى ايللر اونجىدن، باشقىا يازيلاريلا آز چوخ او اوز بو اوز، مجوز آلينماق اوچون «يابىنجى» لارا تاپىشىرمىشدىق. يابىنجىلارين يالنىز «سعيد بى موغانلى» دان سونرا، قالانى ايلقارسىز، يالانچى، فيرىليداقچى چىخىدا ايللر بوبو منى ده دئييل، اينانجىمىزى، گوونجىمىزى آسيلى ساخلادىلار.

اوزتى، بو يازيلاردان اونجه «سئويجي اسىدىرن كولكلر»، «كۈچ»، «مېزۈك قوزو» آدىنىلى اوچ جىلد كىتاب يايىشىدىق. ياخلاشىق بىر ايل يارىم بوندان قاباق ايسە «او زاي مأمورلارى» آدىنى بىر رومانىن «نشر مينا» يا ساريدان مجوزى آلينمىش اولموشدو. يازىقلار اولسون اونو بوگونمەك يايماق اولاناغينا يىيە اولما مىشىق. آنيمسادىلمالىدىر كىتابىن يايىلماماسى يالنىزجا مالى ندىنلەرن آسيلىدىر.

همشه منىم اوچون گرچك بىر دوشونداش اولان «كريم بى چايچى» آرخاداشىملا گنه- شىدىكىن سونرا، بو يازيلارى اينترنئىسل يايماق فرارينا گىدىك. ياييلاجاق يازيلار بونلار اولما لىدىر ھەلەلەيە: «قان گولورم!»، «قارانلىشىق»، «نمەمنە»، «قانقىلانقىشۇ دۇنيا»، «باشكىندين كالا والارى»، «بوغاناق سۈيود اورەپىندە».

گەھىكەدە ايسە يايىللاناجاق نئچە نئچە يازيلارىمىز داها واردىر. بونلارين ليستى كىتابىن سونوندا گۈرولە بىلىر. بو يازيلارين بىرازى هە بوتۇولنمەمىشىسە، تىزلىك ايلە اونلارين دا يايىلما سينا جان آتاجاغىق.

سونلوقدا، اوزللىكىلە «ايشىق» سايتىندان چوخلۇ تشىكور ائديرم بو فورصتى بىزلىر ياراتىدىغى اوچون. بورادا، هر بىر ايرماغىن آخىب آخىب داغلىقلار آستى كۆھوللوكلەر دە ئۆزۈنۈ ئىتىرىپ، نەلىپىنى يېئىپ يوخا جومدوغو يېرددە، گرچىكىن دە «ايشىق» كىمىلىر اوزاق ئورنلارين قىيىسىندان اوزللىكىلە منىم تايى كىنده ياشايىبىدا هەنج اينترنەت اولاناغينا الى أرىشىمە- يىن بىرىلىرىنە چاتان ايشىقىدىر. اوغورلو اولسونلار!

هابئە، «هادى بى قاراچاي» دان، باشقاسى تانىبىب تانىمادىغىم، بوتون تورك او يقارلىغى يولوندا چالىشانلارдан اورك دولوسو تشىكور ائدرىك آرىجا گۈزىپىنىز دوشونجەلر، اىستك- لر حالالىنىز اولسون دئييرم!

1394 گولن آى.

چوخ سايقىلار لا «ايلهان تورك - تانھو»

ياد اولسون «توغرول» سوز جابلارى،
«خلج» سىز قالالارى،

بىر - بىر ايتىنلىرىن، بىر جە بىر تاپىلانلارىنى سونورام:
ايستكلى اولسونلار!

ماوپىلىك باخىشى

يولومۇز

گئدىشە بويانماغىلا دويمور

آندىر اوزوپىونون قاشى نىسگىل

اوزوک اوزو ايشكىل

او مود قىنچالىغىندا شېھلى اويناماغىن

آرازدىر

های... ياراسام؛
منيم گئجه دوواق سئوينجيم!

***

های! قىشلىقدا چكىلن اوتكملىك يولو
سين!

بىر يول منه وئر سن
يازىن اوپىد گوزگوسوندە اوژزومو
شن اگەمنلىيىنده گۈرۈم من.

های! اۇلۇمدن چكىلن عۆمرۇن يولو
بىر يول وئر منه چن!

چىخىم او اوزلەر
سوسان گۈزۈن توستوسوندىن
دولوم بارا ارىشىم چاغى كىمى گۈرۈشدن
دولوم شنلار گولوشوندە سۆزە؛
بايرام چاغىنىن دوداغى
بوغلانىم سئومكلىكىدە گۈزدىن اورگە
سئوييم سمنىىنده
كوشاد اكيم بولبول دىلىنى...

***

چكدىريين نفس لر بنزرى

ماهنى دىلىكى

گل، چىچكلىر بوغازىندان سوزولك

دارا ياركىن

هاوالار قانادىن، كېنگى!

گل

باغيش قوخوسوپلان هئرولك.

***

نيسگىلىن أۋەندىبىي كوللوكده

سئۈيمىن پۇزغۇن قورتولانىسان

نېيىھ، آى آختارىش؟

آنى لار آغلاماسى،

ايىمامى دا،

ايىمامىز گومۇ قازدىن؟

***

داغىلىميش، او يون تىنى كىمى كندىمە

محبىتىن، يازىينا ماراق ائشىرم

سارى كؤينكى!

تانيتىميش آجونو جئىلانا

بو گۆزللىك

ياناجاق دەيرىمە

ايىشىغىمى كىردى خىللەنەن؛ گۆزلىرى دئميرم

صفادا گولوش بیتیرن دیشلریندن

اوتنانیر اینجىلر

سکته ئەلمبىر پريلر

پارلايىش اينجىلریندن

چكىرم ووروغونلار اوزونه

بو آرازىن چايى بوغسا منى

نيسگىللر

يالان چالىشار جىجىكلر ...

***

يازيمدا گۈركم اولسا

قونار قوزغون بيرده جمدهكلى داغا

چوخدور منه گۈزل باجى

ائى ماغىل گۈزلىك اولايدى

كئشگە ياشماق چىركىنلىيندن

بىر اووگولو دىلك اولاردى.

يئللار ده باتماز قانىما

ياز نفسين پولەيىب يول قيراقلاريندا اكردىم

اوتنان آجون

آردىمجا قاچان، قارى اووسون!

***

من او تانىشلاردان دئىيلم
كوشادلىق چانا غيندان او غور لايام
هن
او اولوسلاردان آرالى نئچه ايلم
چىپ گۈزۈمىن
وفا يولون كور لايام.

***

چالقوجو
بىرىن شىمېشىي چال
سئىل گلسىن
بودرەميرم
باۋاسىز اولكە بىخىلسىن
ھوركۈرم
بايقوش وئرانام چوخالاسىن...

قارا داغ سارى داغدان او جا
قالخىرام او نون بو يونا آغلا يام
چىخىرام
داغلارى يارادام قاچام
«فرهاد» سلىن قازام قاچام
قوى سون اۋپوشۇ اسمەبىيندە قويلايىم

آه شکیل سیز بایرا غیم
مندە یارار يوخ با غالایام یارا ...

اوتن، آغريمى يازار
يازانمادىن
بارى جمدەيیم تورپاغا سالاردى
بارى يوپاردى اىچىمى تورپاغىما اولوم ...

***

اسن اوزلر آراسىندا
ايلىقار تانرىسى يام
نئجه قورخوم وورغون آنىتلار
تانرىنىزدان؟
آخى سئوگىدە من تانرىنىزىن آنرىسى يام
اويماز مسجىدە
دلى بنگولويوم
دلېجەتمە سايغىنىزدان ...

***

لای لای
لای لایلى!
آيرىلدىم سىندىن
هارىنلى

هارالى؟!
مندە گۈزۈن اولماسىن
تورپاغا بورومەيە
كلىر داغ قوزغۇنلارى.

لاى لاى، لاى لاى...
دېلەبىن گەنج يېتىر مىوهىدى
آجى چۈردك اىچىنده
لاى لاى، لاى لاى
دوشىن قدىر، ئائىندىن آرالى
من سنى يوردوم
آنjac دوز يولا قوودوم
بوردان اويانا دا دىنجل
ايىام يولداشىم
لاى لايلى، يوردوم
من سىنلى ايدىم
سن هارايلى؟...
قوچاقلارين نئج اولدو
دوشمنلرە آدايلى؟!
بىلگىمېش قالدىن؛
ائلىكسيزلرە قەرمان...

***

سندن آيريلاندان

هئى قارا قان!

آخ... پوزغونلوقلار دوغولموشويام

يارديم... هارايىما هايىن؟

هاچان يورولر سوسقولار يولونا؟

قارقىش بوجاغىندا

چاپاول قارا قوشونون

سورولموشويام...

***

ئئچە گولوستاندىر چىچك آخشىنى سان

سوilar اينانجى

بئله يازدان

ياراسا!؟

چىلخا آغلاماغا

سونسوز آجون داري خير

توبىمى سيندىرىيپ

سيندىرىما غى تاپىنما

قمىشلىكده او دوم داري خير...

***

ياردىن قوخۇ بورخاللارىن

يئللىر دولو سو
آتما منى
چتىنلار قىزى
من آغرييلاريم آنىتىن
قور ايله بوزدان تؤكىرم
اورىي
بوش زومهارىيلا دولدورام
ايلىقارلار قىزى
تورناز باخىش او لمايير
دىللرین چالان دين ايله
آذربايجان قاخىنجا او خشاماير ...

***

تاريixin اينجيتكى(زولم) او غلو منم
دو داغيم تىترەپىر
بىر قىران سؤز دانىشماغا جىلقى هو وام
قارقىش او لىسون قان قابىناشماسىنىا
تانيشىلار دان يالنىز
من يالانى سئوديم ...

***

بورادان او زاقلارا
هاچان يولدور

من بىلنمىرم

بورادان دوز يوللارا

نه گئدىشىر

گئنەمەيرم.

سوئىنچەدە چوخ يانار دىم

ياخشىدیر ھەلە

قلم دىلنەمەيرم...

ياسدا باش- دؤشە چلانلارا

يوخسا جرگە دوران

ساغۇ قىزلارىنا باخىم

بىلنمەيرم.

عۈمرۇن قاشى قارالدى

يوللارىم تۈكۈلدو قالدى

آنلامازلىق ئېيكوسون اوخوماقدان

آل چىنەمەيرم...

***

سينان

اووجو، دالدادان گىزلىن دولانار

آنلامازدىم

گرچک کیمی هئچ يازيلميش گرک

چئويرمزديم هئچ

يازيمى سئوگى ديلينه

منه بير وورولموش گوداز آغلار...

***

نئجه سئوگىلى لرين

مايماقلارين دورولا ماقدا

يارانىشلارى هئچلەميرلر

يازاردا يوخوارى توتوق ائلرلر

من ده قازيرام گورومون ساغى داشيندا:

باغيش خزىنەسى واريدى

سئودا اوخشارىندا

اونون اوز ياشى بويدا

اوزاندان اوزايا، آشاسان...

***

سئوگى! گۈزلىپىن

سئوييمى چىچكلىندىرىدى سنه

گوجون آنجاق

آى كىرىلى چاخىر

آجىغىمىي ايتىلدەتى سنه ...

***

آخى سانكى
آياز آراز گۈزلو گلىرى
واى ايناميرام بو آجون
شوخلوقدان
منى دلى ائتمەيە
آرزو يازىر...
***

قانادى سىنق گۈرچىن
من كۈپوك ياغىرام
توبۇن ئىرى ھالايمىن
تىكرايدان سوزورم
اولومە يوخومدا
سۋىنج گۈزۈلە باخىرام
من يوخ اكىرم
بو ايل زميمىز ھر ايلكىندن گلىملى
من يوخو چوخدان باش بىچىرم...
***

اسىر داغلى سازاق
چالار بىزە آقىش ھاوالار
سن ئى دوغى سلنلىرىنده يازىلان قىز
گتىر ھۈرۈم ساچلارىيۇ نوتلار بوياغى

هر ائركنین آيازى چالسين

سيز وَرينه

توى سسىنى

قورو قميشلرده...

***

نه قان

نه نيسكيل آغلابيرام

من شيرين سوچ

شوراكتله آغلابيرام

چكيلسه مونار تامقا قوملوق سجادهمدن

بوشلوق داياغينا

گرچكден دوز دايانيرام...

***

اولوكى بير گونون چيرپيلى اورهينىدە

اوکسوز كؤىلرى آز غين گزندە

من تاپام اوژومو

آرخايىن سورو سورام

ندن گوجوم آغلاماغا چاتاردى؟

باخام او اينسان ياشايىشلارينا

سئويىم

منيمكى چالمايير كوشلانميش بوياقلارا...

***

يارانيشين او اوزوندن گليرديمكى
گنهشىكده ايلكه پاسى دا يوخودو
ايلىكى كؤز دولوسو ياشاملى ياش
قوپوز تئلينه سوزودو
سونراسى آنفاق باخديقجا يوخودو...

گزدىم ها گزدىم تاپا بىلمەدىم
اولابىلر گلجمىھ من يازى ايدىم
نئجه بىلدى بوغاجايدىم؛
دېلىكلىرىم منه دالدان اوخودو...

يارانيشين او اوزوندن گلردىمكى
جيغير لاردا قايا او ولاق يوخودو
گلردىم اولام سئچمه آليشيق
گئرdom آنفاق سو زوروندان گميمە
باشقى يول- او لا جاق يوخودو!...

***

يانيرام او آنلارا
تىميك(بوجاق)، ايستك ائدردىم
كؤز اينجىسى ايله آدىم كورقانى ايتىردىم

ماغىل دىلكلار يوخوسونا
وورغون اولاندا بىرده يئتردىم...

***

آيرىلىق
شاپالاق چكىن چاغ اوزومە
آغزىمەن قانى داشلانىر
آرخاسىزلىق اوزونە
باخمايمىر آجىق سۈزۈمە
آجىلار شىغىبىب، اوزولۇر اوزومە
تاپىلمايمىر منه بىر سىن
او زومۇ اولدۇرمەيە...

***

اونودولموش دئگى!
نيسگىل تانرىسى سو سقو
كوسدو چاپار اوغوروم مندن
گل، سن مندە اولمە هارايلى
ائى باغىرلار ياراسى
منى خزل يارپا غينىن زنگىنلىيىنده كورلا
خىش - خىش سىسلىرىنىن
كورقانىندا قويلا
بىلمىزلى خزل

سئوگى كورقانى
گوزون شاعيريانا گؤزو
ائى بزهنىك ... سئوگيم باغيراردى دىلىنдин
اونودولموش

قارقىشىملى دويغوما بويلو دئگى!...

***

من سئوگىنinin هاوا يازىسى ايدىم
سسلىر قوودو بوغازيندان
يوخولار هاواسى نه گوردو سندن ياشابىش؟
بوغازلار تختىندين سالدىردىن يئرە

قالىبسا

اورهيم آج، او غورسوز؛
كرمىندن نيسكىلىن
سوچودور، سىزىن اوتكمىنizين...

***

ايىام سەنگىن دولدوروبلاز زھلم ايلە
باغرى قان سئوگىسى
داماريمدا قاريشيق سورونور
اووساناسىز باخىشلارا
وارلىق چنلى گولوشلر ئىر...

***

سئوگى يە تورپاغىمى اكدىم
دلى اولدو دنگەسىز دئگىلر
اوتابجاق

ياپايلاردا گزديم
اۋزلمەد بىرجه گولدو گۈزۈم
ياشماقسىزلىغىما ھاچان گولمز گۈرن
ياناغىمدا اوپوشلار ياراسى...

***

ياخشىلېقدان نئيلەيم بوشام
چاغين آغ ساچى
قارا اوزومۇ گئجمىه بورجلۇ
من بونونلا خوشام
تۆزمان اوغورلايىر سىنىقلارىم يىلى شانسىمى
چىمنلر دولسا سوربە قىيى گول ايلە
نيسگىلىز تومارلاردان
يوخ اوستە سرىلن گومان!
من سىندىن بىر خال بوشام
آى خايلاقلى شاعيرلر
قىنامايىن سىزىدە منى
آى خايلاق! تارىنiz بىلىر سىزىدە منى
بىزىم ئىلده

من سئوگىدىن اوچقون اوچموشام...

***

سۇيىنچەلى قىزى

«كىرمى» چالىر ھر اوزان قوپۇزوندا

ۋئرىم اورك

آلدىم باخىش سۆز جوڭلاره سئوگىسىنىدн

قويسون قالسىن دولانباج - دئورىگە

قاىغى او جاغىندا چاشقىنلىغىم

سئويچى قالسامسا بئلە

ياخشى آمانات ساخلارام نىسگىلى...

***

سانكى لەورە ئويكى

ياشابىش دئورد فصل آراسىندا

اولماغا بير آلاچىق دير

يوخسا دئورد فصىل بىرىنин اورھىينىدە

يا بئش اينجى فصىل دير؟

ياشابىر گىزلىن ايل آراسىندا؟...

***

بىر كىشى گلىر

اينجىكىدىن يارانيق

قوجا اوزو شاخير

توتک شاللاغى ايلا جوانلانميش...

بىر چاپار هايى گلير

چاغ ساچلاريندا آغارميش

سۈزلىرى دوداغيندا يانميش

او خويور خيردالانميش:

ايىسان، ايىسان!

خيردالانماسان

خرجلنمهسن

ايىسان، ايىسان!

كال قالان

من سنه يازىقلانما يىبرام

سنه جىغاللانيرام

سۈيلىھىيرم آخ كئشكە

مندە اولايىدىم سن جان

ايىسان، ايىسان!

من ساتىلمىشام

داها للك قولون ساتانماسان...

بىر اوران گلير

سۇيىمىلىكدىن

اۋپوشلارىنин ايشىلاتىسى

اووسانا دوداغىنinin گولوشوندن

اوخويور:

نه من قاچدىم

ائىن آشدىم

آنجاق اولوس سسى ايلن قاچدىم

قارىشىق قارقىشلارдан

كوسكون آجيقلارдан

آنجاق، ئى آه ...

بوياڭى چايلارىندا داشىتىدىم...

بىر قارالتى گلير

هارايى قەرىنده بوغولموش

اونودولموش

اورمانا دئۇنموش

سۆزۈن يالنىز حئيوان يارالار اومموش

بىر شاعيريانا شاعير گلر ...

***

اولومە چاغ باھالى تومار آلىرام

اوزگۈن سنه

كىچدىم آجون؛

بىر قلت دارتانمادىن!

يوخولاريم اولكەسىنده من اركىن خاقان ايدىم

يالنىز، بىلىمسىل وارين گزىش ايدى؛

يولوندا من اوتناماز ال آچان ايدىم

هارالى قىزلار آغرىم كىمى گؤزلدىرىمى؟...

***

دئنئىسيزلىپىيمىن شىمشك سوچو

گل آدلابىم

سنى اولن اولكە؛ آمان سئوگى!

وارلىغىن

سئويجىلر ايمگەسى...

***

هن

من اوزومون يازىغىمام

بوراخ! يولما للەبىم يازاجاڭ اوزلرىمى

من اوزومو تانيماق دېلەنچىسىم

اوزومون اوزگەسى

اوز قاپىمىن سورولموشىم

اولكەمىن ايتىلمىشى

كىمىن منىس، كىمىن منى؛ آختاييرسان منى؟!

نه كوللو يومدە سولەنيرسن؟

من يورقونلۇغۇن يورقونلۇغۇيام
اۋزومۇن وورولموشۇ...

***

سۇيدىن زەلم گەدىر
منه ھامى قانماز قالىن
اۋلسە نىسگىلەن يازىلارىم
بارىشان ئەلىم يوخ
منه ئى ماھنىلار، آجى چالماق باجارىن
كدرىلە ئولەنمىشىم
شىنلر
بىر اىچيم سئوگى اىچمىھىھ گلىن
گۈرون نە عالىدى گلىن!....

***

بوش يالانلاريندا گۈزىدەم چاغدا
سانكى آل گۈزىندەن گلەمىش
اۋلن دېرىمېنە تىن اكمك
تاسارىنى چكىردىم آجۇن!
چاغىندان يولوم اۋزگە اولدو
اوزون اىستكىلارىم گودە اولدو
گل در مندن اينام چىچكلىرىن
گەندىك

دویغوسونا سارى
یوردونا سارى وارلیغین
آجون! آجونلوغون...

***

ایندى
اوژلمىن آغرىسى
نىسيه سريلديم
گوز آجاجىسان
بوياق- بوياق
سئوگى يارپاقالاريندان سىيريلديم
آه بو سوسمادان
قارىشقىق نه اولدو؟
چاتىش چاغى ايديم
گلهجىدىن آيىنميشىدىم
سنه بوردان ھايقيرام:
سئوگىدىر خارابىم،
جينايتىم ...

***

سوچوم بويدور؛
ياشاييردىم
سوچوم اينام دؤولتىنин

«بانك» سيرالاريندا قوجالان اولوسودور

سوچوم

سئوگى وارى

اونون چتىنلريندە

اۋزو نو ياشايىشا دانان او مودودور ...

***

يامان اولدوم

بوراخىلىميش او جقار

يالچىن لاردا او توروب دىنج آلانلار

جزرىملە باتدى

داها تالايدا دالغالارا باخان قالمادى ...

***

قوشسوز سسم

آچىل قونوم دوداغينا ياسىيم

گولمك شئهيم

اولكەنى گتىر

كوشادلىغى دولانسىن

قارىشىلغى گتىر

ياوانى دولانسىن

باخمارام اۆزومدن او اوزه
باغيش منه، قول يازيلسین...

***

دئديم لاپ دلى اولسام
يانىغى قان قال
قانيينا قان ائلمسن
آجى قانقال!

چكىب سئويمده باغلارسان منى
ساخسى قان - قال!

***

آخى قوچاقلىغىن كيملىبى؛
يوردا!
نهيدىر دوشمنلىبىن من ايله؟
توستولەتدىن يالقوزلوغون ائركىنىندە
ياش اودونو، مودو يوخ نيسكىلى ايله.
ياخشى!

يالاندان سونرا منىم كيمىم وارىدى؟
كور اولكمسى قويدون
يالانلار يالانين منه
بئزىك داياغىن دا آلدىن اليمدن
چيرپىلى قويدون

اۆزونو دانان سووخانى...

***

يولداش كىمى بير آغىم اولسايدى

چكمىدىم قارا آه

اوجسوزلارى گؤىلرە

قار- داش كىمى بير باغرىم اولسايدى

كىسمىدىم، سئوگىلىيە

قوربان، اينسانلىق دويغولاريم

ماغىل چىچەبىم بىلەرى

اوجوزلانار

آهين ساتسام سؤىلرە...

***

كول باش سارى گوندن

دامارىم اولسايدى

دانىلمازدى وارلىغىم گولوشلرە

ياشابىش يوخوسوز اويقارلىق

اويقارلىق دىلكلرین

يوخوسوز آسمازدى...

***

قانىمى چك

آى يازىق، فانوسونا

ناموسونا

ياندير، قارا يان!...

***

يارينان يالنيز للكلر!

گلين داراشاق دوز اوچوش اولاق

ايستهيمىز هارايىندا گرك

شىنمك له دولاق

حق تؤكوله قان اوسته

آمان تؤكوله

يامان اوسته...

***

آه... او اولنلره

بيز پؤهره هاميمىز

بير قولتوق معصوم چىچگى ايدىك

آه... اونلارا داي

او جقاردا قالان ايز قانىمىز!

بو او زون يوللوق ياشىل ساچ ايپىسى ايدىك

آه او شھيدلرین

شھيد يوللارينا

آه او يوردىسوز يوللارا...

***

يامان سالىندى آرامىزدا آرالار
يوخسا بىز يىغىنېمىز بىر دوز دىلەپىندن
قدورموش اىچگى اىچەجەيدىك
سو بىزلىپىمىز سوزەجەيدىك
بورخاللار سلەسىندن...

بى آتائىن دونيا مئشەسىندە هر سو سن
بىر او مودون وَغَمَه گەتنەمەن نقشى ايدىك
منملىبىي ائله اورادا
اورىيەمىزدىن سىلىين؛
اوزگۇنلرده بىتن،
سئوگىيە بنزىر سىلەجەيدىك...

***

داغىلىمېشيم مارالى!
سنى ياخشى يازىم
دوشۇنۇشلر اورىيىنده
سنه يومشاڭ گوم قازىم
سن اولماسان
من نئجە دىلكلەرن آزىم؟

داغىلىمېشىم مارال سؤيو!

سنى گزى سئز يشى يازىم

اولاركى

ياخشىلىغى گۈرمەمە

بىر چاغىرىش يارپاڭى

سايىن يازان اولدو او مدوغۇما...

***

دؤنەسىيەم؟

ايىام بوياغىنا

گۆز پاشلارى

آجى شاللاقلارى، گوور دىنى، سىدىن!

أوجىلىنى آلاجاقلار گونو!

يامان باتىردى

ساخلادى خانلىق لارىمى

آنيلاردان يازىما بىر باخان آن يوخ

پىس آبيردان سالاجاغام

سوسقۇ آمانى

يادىرقادان، سوزمانى چاغى...

سورولموش قىيىم

كۈرپەجه جئيران درىسييەم

جىنایتلىرى يازىلىرى يۇمىشاقلىيغىمدا...

***

قوجالدى نىسگىللىرى
سئوگىم آشقىنىلىغىندان

سئوگىم سئويردى تومار كۈنلو اولام
ياغمادى رحم؛

چۈنە توستو- تىنىم
تورپاقدا گۈرۈم
هاوادا اوjac آغلاماڭى...

***

داها دوزلوك يورولوبدور توز ايناجىندان
اوتابىجاق گزىر يالانلار
آرتىق كىمە چئىنهنسىن؟

نيه اولدۇ؟
سئويملىك، بو اووسون قالان وئرگى؛
گۈچمىش اينسانلاردان
منه سووخا يئتىرمىشدى
كئشكە اولدوز لارдан
اولدوز درىلى بىر؛ اوزگەملى قىز سئوردىم...

***

ماغىل، سئوپىلدىم يئنە دىلىكىلدك؛

ايگىت گنج قالاردىم

يالان يولوندا بىر سؤز سؤپىدو اكردىم

گلىپ- گئدى او مارلا بىب

ايستى يورولون بولاق باشينا

سرىنىمە ناز آلاردىم...

***

دېلىپىندە بوغولدو

ياز گلندە

يولدا چاپاپول اولدو

درەرده دومان ساچىنى يولا- يولا-

ايستى، قوربان، يانىقلىغا كسى...

نه بولبول گلدى دولاندى

نه اوچوشلار قارانقوشلاندى

يوللاردا گۈزلرى

يووالار كوسكون چورودو...

آغناشدى بولودلار

پوزغۇن قايچاشدى ياشىللار

سئوگىلى يوللاريندا توز
كۆز ياشىيلا اووونمادى
دوشىمىدى بىر داملا دىرىيم ايشىيغى
كىنديلى اوغلان بوغدا ساتانماز ئولنە...

ياز گلمىدى
بوغدارىن قىلچىقلارى يامان گۈزونو دىنمىدى
ياز گلمىدى
يئرل قوشلاريمىز كۈچدۇ...
آللاه يئرل قوشلاريمىز كۈچدۇ...

***

نامازى اوتورەجەيم داها...
اوز آجيما سجده ائدەجەيم
بوشالىتىر
منى بو پاسلى دوغولان سؤىلردىن
«يوروول، داي يورولاق»
يورقون دانىشىقدان اوووناق...

آياقسىز قوشام
بوش گۈيلرده اوچماقادان يوروولموشام
بوراخ قونوم يئرە من يئرلىييم؛

قاناديم اوسته يئرييەجهىم...!

***

خاتين قىز

شىرىنلر كولوندن يارانمىسان

ايلىقار لاشمىشام

ايچم

كۈنلۈ سىنانلار سوچۇنۇن ايچگىسىن

سانكى ايچىرم

تانيپنماز آنلام

يازىلماز اوېكولر شىرسىن...

***

اوزومدىن چىخمىش

قاپىمدىر قىفيلى

گئر نئجە ايتىبىدىر

قايدىش آچارىم

آنوس لاردا (آن - اوسم) دولاشىق دوشن اينام

قرەتلريلە كېچىتىدىم گۈزلىبى

نئجە دولسون اوزلم تىنىنە

پارتلايار كۈپوك دوشونجىسى!

ايستەيمىسىز تامويادا اويارىم يوخ

تانيشلىق

اۆزگەمیک تابوتوندا کؤچن دؤزروم...

***

سئويك تومون

قىزلار دئيمىنه سېمىشىديم

سئوگى اورايىلە

قارقشىن اوراغيلا بىچدىم

ملگىن يوسما لايلاسى

بىرتىجى تىنিম!

قازا بىلسىم بىرگون

سنى بو يالان يارقاندا

آتاجاغام ساغۇ كولونگۇن

«فرهاد» دلىلىيىنه...

***

تانرى نىسگىلى بئجرانە وئرجەيدى

من شعرە چئويردىم

ھر نە قاچدىغىم

ايستەميمە تاپىلماز بوياق

اولاسىدىر ايستەبىم هەچ يارانمايش سانغى

اولوكىدە، ايچىمەكى هؤووشنىلرین تانرىسىدى...

***

ياشامىم اوچقاردا

قومدان هۇرولموش آنىت
كوت يئل لر ساورو دو شېھلەرە
داها ترسە يول يئرييەرك
ايزييمى سوپورورم...

***

سئوييم آرقىشى ايلە كوشادلىق يوردونا گئتسەم
اوزبەرجانىم آغلار
گئتمەسم

بو قودوز چۈل ھەۋوو شەسىنەدە
امزىكلى ھاوا م آغلار
منە گۆستەريلەن
دىنجىلىك قالاسىن داغىتىما سام

گۆيىللەرىنەدە او د آخان دامارلاريم آغلار...

***

بىرى گۆز لەبىر منى
او دووارىن آنرى گىز ھەمىنەدە
گئدىرم داها
قارانلىقلار جايىلانام
منە دئىرد بويوتلو گۆز وئريلەجك...

منى يوخومدان قووما

بىزىم سامان يولوندا چاغ يو خدور

هئش چاغ آدایندا يارانيش يو خدور

تلەسيك ياشاماغا

بوردا آرخايىن اويناماق او لار

ھەر مىن ايلدن بىر

سئوگىلى دېيىشمك او لار...

سون

ايىلھان تورك(تانھو)دان كىچمىش ايللرده يابىيىلانانلار:

١- سئويجي اسىرىن كولكلار(شعر توپلوسو)

٢- كۈچ(مؤولود سولئيمانلى دان كۈچورولموش رومان)

٣- مىزىك قوزو(أويكو توپلوسو)

ايىلھان تورك(تانھو)دان ھەلمىيە اينترننده يابىيىلانانلار:

١- قان گولورم(ايکى أويكو)

٢- قارانلىشىق(أويكو توپلوسو)

٣- بوغاناق سئيىد اورھىينىدە(رومان)

٤- قانقىلانقىشىو دۇنيا(شعر توپلوسو)

٥- نىنەمنە(شعر توپلوسو)

٦- باشكىندىن كالاوالارى(شعر توپلوسو)

ايىلەن تورك(تانھو) دان گلەجىدە يابىنلانا جاق آراشتىرىي سال يازىلار:

- ١- يئرل سۈزلىر(يئرلى سۈزجوكلارин توپلانمىش سۈزلىبو)
اكلر توپلوسو(توركجه سۈزلىرده ايشلەمن اكلريله ياپدىقلارى گۈرمولرى)
- ٢- آنامىن ناغىللارى(ائل اىچىنده وار اولان، باشقۇ يئرلرده تايى، يوخسا يابىملانمایان ناغىللار توپلوسو)
- ٣- «گوران قىشلاق ايلە خللۇند»(بو اىكى قونشۇ كندىن آراسىندا اوغان فولكولور، گلنكلر، تۈرەن نكلر اوغرۇندا گىدىن آراشتىرى)

ايىلەن تورك(تانھو) دان داها يابىنلانا جاق باشقۇ گۈركۈل يازىلار:

- ١- اوزاي مامورلارى(رومأن: بونون مجوزى آلينمىشىدىر)
باخىش ايتىكىننە(اوېيكو توپلوسو)
- ٢- بىر فانادلىق آجىغىم وار(شعر توپلوسو)
- ٣- دوغولمامىش چوبانلارين دەينەمى(شعر توپلوسو)
- ٤- او لاپسىز آنلاملار(اوېيكو توپلوسو)
- ٥- قودورقون لىذت(شعر توپلوسو)
- ٦- يوخلوق جىئىلر(بىلەم - قورقۇ اوېيكولرى)
- ٧- چاغ قوللارىندا(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ٨- هۈرۈمجى سالخىمى(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ٩- مامورىتىن ايل دئۇنму(بىلەم - قورقۇ اوېيكوجوكلرى)
- ١٠- قوشما ئورنلار(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ١١- سون آلىپلر(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ١٢- آلماس گۈزمىن(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ١٣- تىرىلييون ايل چاغ يئورھىسىننە(بىلەم - قورقۇ رومان)
- ١٤- بلەكىو دلىجەتمە(رومأن)
- ١٥- وارىمساق(اوېيكوجوك توپلوسو)
- ١٦- قوجا اولولملولر(اوېيكو توپلوسو)
- ١٧- قونقۇ(اوېيكو توپلوسو)

- بالدیر ان يار قىسى(اوپىكىو توپلوسو) - ۱۹
- اۇلۇمچىللەر درنەيى(اوپىكىو توپلوسو) - ۲۰
- تىتىتمە(شعر توپلوسو) - ۲۱
- اوغۇر دويونو(رومان) - ۲۲
- باشقالاشيم اۇتمىسىنە(رومان) - ۲۳
- اوزايىچى بوزقوردى(رومان) - ۲۴
- يۇمۇر آلاش(گۆلمەجە اوپىكوجوك - اوپىكىو توپلوسو) - ۲۵
- يۇخولار سىمگەسى(رومان) - ۲۶
- بارىش زولمو(رومان) - ۲۷